

Učiteljski pokret Zadruga Pedagoški tisk

»Učiteljski tovariš« je naznanil v lanskem 20. številki z dne 9. decembra 1937. ustanovitev nove zadrge, ki si je postavila nalogo, izdajati sodobnim zahtevam ustrežajočo pedagoško literaturo. Smer te literature je najlepše označila zadruga takrat, ko je s posebnim okroglicom pozivala k pristopu. Dobesedno se glasi njeno geslo: iz naših slovenskih razmer in potreb, v katerih raste in se razvija naša mladina, naj raste naša tiskana pedagoška beseda, naša slovenska pedagoška literatura.

Ustanovitev zadrge Pedagoškega tiska ima več tehničnih razlogov.

Slovensko učiteljstvo je kljub svojemu slabemu ekonomskemu položaju še vedno eden prvih kupovalcev leposlovnih knjig, saj ni skoraj učiteljice in učitelja, ki ne bi bil naročen na eno izmed vodilnih slovenskih revij ali knjižnih založb. Neizpodbitno je dejstvo, da slovensko učiteljstvo mnogo čita.

Ako je povoljna situacija pri beletrističnem čitju, pa je veliko pomanjkanje slovenskega pedagoškega stavka. Edina založba slovenskega pedagoškega teksta »Slovenska šolska matica« ne more zadovoljiti širokega pedagoškega območja: didaktični, metodični, psihološki, socialni, šolsko organizacijski in obči vzgojni problemi bi terjali vsako leto izdajo najmanj 10 do 20 knjig, ako bi hoteli le deloma slediti vsem dogajanjem v pedagoškem svetu, in še mnogo več, če bi hoteli do vseh zavzeti tudi kritično stališče.

Ko je skušala »Slovenska šolska matica« posvetiti največ pozornosti obči pedagoškemu vprašanju, naj so bila že iz tega ali onega področja, pa ni mogla v poslednjem času zadovoljiti praktičnim potrebam slovenskega učiteljstva. Tako se je začel po Sloveniji žalosten pojav odrekavanja ped. teoriji, ki je bila ob pomanjkanju praktičnih navodil kakor filozofija brez življenja.

Delo »Slovenske šolske matice« se je nanašalo vedno bolj na šolska vprašanja in so bili njeni naročniki učitelji vseh šol. Slovenska javnost se navadno ni zanimala za obrazloženje problema. Da naše šolstvo ni na višji in sodobnejši stopnji, je velik vzrok v tem, da slovenska javnost ni kazala zanj vedno dovolj umevanja. Vse kritike zoper šolo (izven učiteljskih vrst) so se pojavljale le kot užaljeni ponos staršev, čijih otroci niso uspevali v šoli. Javnost je prezirljivo gledala na take pojave, kar zopet ni bilo prav, kajti končno vseh žrtev padanja v današnjem šolskem sistemu ni mogoče opravičiti s predpostavko lenobe.

Velik nedostatek dosedanjega dela na pedagoškem območju pa leži tudi v premali povezanosti, lahko bi rekli celo v oddvojenosti pedagoških vprašanj od sodobnih socialnih vprašanj. Čeprav so Žgeč, Doberšek, Jurančič, Vranc i. dr. povsod poudarjali, da bo naše šolsko vprašanje možno rešiti šele takrat, ko bo šolski sistem takšen, da bo ustrežal ne samo pedagoškim, ampak tudi družbenim prilikam, torej sodobnim zahtevam sociološke znanosti, se v tem nismo premaknili nikamor naprej; morda le poudarimo, da je na splošno ostalo vse pri starem.

† Franjo Sevnik

šolski upravitelj na Fari vasi, srez Kočevje.

V mesecu februarju je zatisnil svoje trudne oči v ljubljanski bolnici po kratki in mučni bolezni šolski upravitelj na Fari Franjo Sevnik.

Pokojnik je bil rojen leta 1897. v Št. Juriju pri Grosupljem. V svetovni vojni je bil poklican kot enoletni prostovoljec k 17. pešpolku. Kot korporal je odšel s svojim polkom na rusko bojišče. Nacionalno zavedni Franjo pa je poznal svojo dolžnost ter je kot prvi Sloven prešel k bratom Rusom dne 6. septembra 1915. Ze 15. marca 1916, se je v Kijevu prijavil med vojne dobrovoljce in 20. marca ga že vidimo v Odesi v drugem polku prve dobrovoljske divizije.

Udeležil se je krvavih borb v Dobruži. Z dopunskim dobrovoljskim bataljonom je napravil v začetku 1918. leta dolgo pot čez Severno ledeno morje, Anglijo, Francijo in Italijo ter prišel na solunsko fronto, kjer se je udeležil proboja solunske fronte.

Ko se je vrnil v osvobodeno domovino, se je junak-idealist posvetil težki učiteljski službi. Kot tak je moral iz kraja v kraj ter je tako služil v Poljanah, v Stari Lipi, Planini in Zg. Tuhinju.

Zg. Tuhinju ni bilo ravno zavidanja vredno mesto, vendar se je Franjo tu prav dobro zvil ter je kot večni idealist prav marljivo deloval izven šolsko, posebno pri gasilskem društvu in pri vodni zadrugi. Dobil pa je leta 1936. nenadno dekret, s katerim je bil premeščen iz Tuhinja v savsko banovino v selo Radočaj.

Tako je moral dobrovoljec Franjo neprosto voljno po svetu, ker v njegovi ožji domovini, kjer je takrat manjkalo 100 učiteljev, zanj ni bilo prostora. Junak, ki je prelival za svojo ljubljeno domovino kri, saj je bil dvakrat ranjen, je šele leta 1938. našel toliko pravice, da je bil prestavljen za upravitelja v Fari vasi ob Kolbi.

Vendar pa pokojni tovariš Sevnik ni nikoli klonil. Bil je junak do zadnjega. Ko je ves bolan prišel v ljubljansko bolnico, da se podvrže operaciji, je nehoti zaslutl, da je z njim končano. Dvignil se je tako rekoč iz postelje, kot težko ranjeni junak, da še enkrat poljubi zastavo svojega polka, ter se napotil zadnjič v šolo k svojim učencem. Odšel je v svoj razred, pred šolsko mladino, ki mu

Nepovezanost med pedagoškimi in socialnimi vprašanji je privedla končno do tega, da je začelo učiteljstvo s parolo o praktičnih zametovati pedagoško teorijo, ker pač ni našlo povezanosti ped. teorije z resničnim življenjem. Od tod izvira tudi mnogokrat upravičen očitke o tuji pedagoški literaturi, ki se samo prenaša iz inozemstva na slovenska tla. Seveda si je težko ustvariti pojem, kaj ustreza slovenskim razmeram, dokler jih znanstveno nismo preiskali. Danes se ne vemo, kakšna je prav za prav telesa in psihološka razvojna bit slovenskega otroka, ker na tej plati še nismo delali; posamezniki so si ustvarjali le slike za svoja področja.

Če bi na kratko karakterizirali dosedanja prizadevanja slovenske pedagogike, bi lahko rekli, da je sicer pazno sledila pedagoškim dogajanjem v svetu, da pa je — razen nekaterih že imenovanih poedincev — premalo upoštevala slovenske razmere. Radj tega pa manjka danes najširšemu krogu vzgojiteljev opora za kriterij, kaj ustreza slovenskim razmeram in kaj ne.

Druga značilnost doslednjih pedagoških prizadevanj je njihova izključno šolska smer. Učitelji, združeni v Učiteljskem pokretu, so začeli s sistematičnim delom za proučevanje slovenskih razmer, kar se vrši postopoma od gospodarskih in socialnih prilik preko telesnega in duševnega razvoja otrok ter bo imelo zaključek v mladinslovnih ugotovitvah. Tu se bo izgradil dokončno tudi kriterij za širši vzgojiteljski krog in bo omogočil končno organizacijo slovenskega šolstva, v kolikor bo ono različno od ostalih šolstev po samoslovenskih razmerah.

Namen zadrge Pedagoškega tiska je torej v dejstvu, da bo skušala pedagoško teorijo in prakso prilagajati slovenskim razmeram. Pri tem pa seveda ne zametuje pedagoškega znanja iz inozemstva, ki ji more služiti kot pomoč pri lastnem ustvarjalnem delu. Njen skrajni smoter pa meri k zainteresiranju slovenske javnosti za pedagoška vprašanja. Pridobila si jo bo le takrat, če ji bo mogla dokazati, da gradi iz njenih razmer ter skuša s pomočjo znanstvenih ugotovitev pomikati slovensko obrazovanje v smeri napredka.

Zadrugi so obljubili sodelovanje tisti slovenski učitelji, ki so znani, da niso samo posnemali, ampak so videli življenje ped. teorijam s prilivom slovenskih razmer.

V zadrugi Pedagoškega tiska torej ne smemo iskati tekmece obstoječim pedagoškim ustanovam, ampak sovrstnic, ki bo skušala zamašiti vrzel v pedagoški literaturi.

Ako bi bil vsak učitelj naročnik »Popotnika« s 50 din, SSM s 30 din in Pedagoškega tiska s 30 din, bi pomenilo to letni izdatek 110 din ali mesečnih 10 din, ki bi jih moral vsak učitelj žrtvovati, saj je še vse to prava malenkost, in kdor je ne zmore, podcenjuje svoj poklic. Učiteljevo delo je vendar tako, ki zahteva neprestanega izpolnjevanja, kajti kdor ne dela v svojem oddelku s srcem za slovensko mladino in s prizadevanjem za njen napredek, se ne more imenovati nacionalista, pa naj še potem plačuje toliko članarin za nacionalna društva. Najprej: kar veleva mu stan ...

Vladko Majhen.

je bila poverjena. Pogledal je še enkrat te svoje učence in učenke, stopil do harmonija in jim zaigral, otroci so zapeli dve pesmi, zadnji dve pesmi svojemu umirajočemu učitelju. Poslovil se je tako od njih, poslovil od svoje družinice ter odšel v Ljubljano, kjer je kmalu nato izdihnil svojo blago dušo.

Tako je našel pravico učitelj idealist in junak dobrovoljec Franjo Sevnik končno na onem svetu. Naj mu bo lahka zemlja, domovine, ki jo je tako zvesto ljubil.

† Miroslav Veljak

Zivljenja trnjeva pot... Komur je sreče dar bila klofuta — bi tudi o Tebi rekel naš Prešeren. Drevo na visoki gori: nekaj časa kljubuje viharju, burji, mrazu — toda končno le omaga in nikoli ne doživi starosti drevesa, ki se je razvilo v mirni dolini.

Tako približno je bilo s Teboj, dragi naš tovariš Veljak! V sončni Nabrežini so Ti tekla prva leta življenja. Potem je prišla svetovna vojna. Lepa naša Nabrežina je postala bojišče in Ti si jo moral še zelo mlad zapustiti. Za dalje časa si se ustavil v Mariboru, ker Ti je menda pač že usojeno, da boš borec za našo mejo, če ne za južno, pa za severno. Prvo stalno službeno mesto Ti je bilo v prijaznem našem obmejnem mestecu Slovenjgradu ob koroški meji, s pogledom na prve koroške gore Urško in pravljico Peco. Kratk čas si bil na meščanski šoli v Slovenski Bistrici, nato v Slovenjgradu na meščanski in ljudski šoli, potem upravitelj šole v Vitarnju, od leta 1937. dalje pa učitelj v obmejnem starodavnem našem Dravogradu.

13 let učiteljske službe, večji del za Tebe manj prijetne, plodonosne pa za druge, zlasti za našo severno mejo. Bil si pravi borec za našo mejo, v šoli, pa tudi izven nje. Še mlad, si poživljal delovanje obmejnega koroškega Sokolskega okrožja; postal si že pred 10 leti okroglni načelnik. Bil si mož na mestu. Posebno se je pokazalo to lani spomladi, ko je največja država v Srednji Evropi postala naš sosed. S svojim bistrim razumom in očesom si opazil, da vpliva velika sprememba tudi preko meje. Proč z malodušjem! Prešel si v krepko ofenzivo! Zavedal si se, da je v krepkem telesu zdrav duh, vedel si, da vzbujata plemenito tekmovalstvo viteški duh junastva. Kako Te je ljubila mladina! Duh Tvoj je bil

močan, a telo kljub telovadbi slabše. Sredi dela, »rosan in potan« si se na belih smučkih poljanah prehladil in po treh tednih si, v cvetu svojih 33 let, legel v grob...

Od blizu in daleč so prihili učitelji in Sokoli, delavci iz rudniških revirjev v Črni, Žerjavu, Mežici, pa tudi ugledni inženirji in zdravniki ter obrtniki iz vseh krajev Meziške in gornje naše Dravske doline, pa šolska mladina iz Dravograda in Slovenjgradca, da Te spremijo na poslednji poti. Pred lepim Sokolskim domom v Slovenjgradu, kjer si ležal mrtev med cvetjem in ob straži bratov Sokolov, se je od Tebe poslovil okroglni starešina Ivan Rojnik, ob odprtem grobu jugoslovanski dobrovoljec koroški Slovenec, zdravnik dr. Joško Erath, dalje tov. Gallob v imenu učiteljstva dravogradskega in tov. Kopač v imenu učiteljstva slovenjgradskega okraja. — Oči vseh pogrebcev so se orosile, zlasti, ko se je od Tebe poslavljala šolska mladina.

Počivaj v miru... J. G.

Splošne vesti

ZA DVAJSETLETNICO CANKARJEVE SMRTI

in v počaščenje odličnega slovenskega literata bodo udeleženci skupnega učiteljskega zborovanja prisostvovali predstavi Cankarjevih Hlapcev v ljubljanskem narodnem gledališču (drami). Začetek predstave bo ob 15. uri. Uprava je dovolila znižane cene (od 20 din napraval). Rezervirajte si vstopnice takoj na tajništvo sekcije JUU, člani JUU sreskega učiteljskega društva v Litiji pa na naslov predsednika tov. Župančiča. Vstop po znižani ceni je dovoljen članom JUU, ki se bodo udeležili zborovanja. Oni pa lahko naroče še poljubno število vstopnic za svoje družinske člane ali svoje znanke in prijatelje. Hitite s prijavo takoj! Vstopnice si rezervirajte pisмено, 11. t. m. pa jih boste dvignili in plačali.

Vstopnice se bodo rezervirale po došlih prijavah. Zatorej hitite, da ne boste ostali brez kart. Navedite tudi prostor, ki ga event. želite, če bo še na razpolago.

JUU sresko društvo v Litiji.

SKUPNO UČITELJSKO ZBOROVANJE V LJUBLJANI

JUU sresko učiteljsko društvo v Litiji bo zborovalo v soboto, 11. t. m., ob 9. uri v dvorani Filharmonije na Kongresnem trgu. (Dvorana kina Matice) v Ljubljani. Zborovanje se bodo priključila tudi JUU sreska društva: Ljubljana mesto, Ljubljana vzhodni in zahodni del, Radovljica, Škofja Loka, Kranj, Kamnik, Laško, Logatec in Kočevje.

Dnevni red obsega: 1. Otvoritev. 2. 70 let organiziranega učiteljskega dela (tov. Jelo Jančič). 3. Učni načrti (referira tov. Kobilica Rudolf, pedagoški vodja bežigradske poizkusne šole). 4. Situacijsko poročilo. 5. Resolucije. 6. Slučajnosti. 7. Zaključek.

Ob 15. uri predstava Cankarjevih Hlapcev v ljubljanski Drami.

— Tov. predsednikom sreskih društev JUU ali njihovim namestnikom, ki se bodo udeležili skupnega zborovanja v Ljubljani dne 11. marca 1939. Četrte ure pred predsedniškim zborom JUU dne 5. t. m. Vas vabim na kratk razgovor glede poročila o tehničnih zadevah skupnega zbora in gledališke predstave. — Sestanek bo v istem lokalu kakor predsedniški zbor. — Jože Župančič.

— Zaščita otrok in mladine je naslov novega lista, glasila Jugoslovanske Unije za zaščito otrok, sekcije za dravsko banovino. List bo izhajal vsakega 1. in 15. v mesecu. — »Zaščita otrok in mladine je vprašanje, ki je danes najbolj aktualno, najbolj pereče in ki nujno zahteva največ pozornosti celokupne družbe.« Tako čitamo v uvodniku »Zakaj?«, priobčenem v prvi številki »Zaščite«. List bo zaradi aktualnega problema, ki ga zagovarja, brez dvoma potreben tudi učiteljstvu in bo prav med učiteljstvom moral iskati svoje sotrudnike. — »Zaščito« urejuje Vojko Jagodič.

— Tovariši, tovarišice! Zelji mnogih tovarišev in tovarišic po res podrobnih učnih načrtih bo ustregel Učiteljski dom v Mariboru. Izdal bo po vrsti podrobne učne načrte za posamezne razrede, in sicer po tedenskih delovnih enotah. Kot prvi bo izšel tak načrt

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I »Starokopitnost je izginila.« Pod tem naslovom prinaša »Večernik« z dne 25. febr. poročilo o konferenci na tezenski šoli, ki jo je sklical in vodil nadzornik Cepuder Leo, med drugim: Starokopitnost je izginila, učiteljstvo se opriema novih smeri, in sicer upošteva pravilno srednjo pot, izogibajoč se ekstremov. V razredih je danes življenje, ogenj v očeh, na licih smeh ter medsebojna živahna tekma.

— I Inspekcija in preiskava zaradi jezika. Narodno šolo v Šafarskem v Medmurju, ki spada pod ljutomerski srez, je nedavno inspirciral banovinski šolski nadzornik g. Ferdo Božič. Hkratu je inspirciral tudi šolo v Strigovi. Smoter inspekcije je bil med drugim ta, da oblastvo ugotovi jezik naroda in njegove zadnje želje. V strigovski šoli je učni jezik hrvatski, v Šafarskem pa slovenski, medtem ko je učni jezik veroučitelja tudi v Šafarskem hrvatski. V šafarski šoli je uvedel slovenski učni jezik pred leti takratni šolski upravitelj, medtem ko se je verouk vsa leta poučeval in se še zdaj poučuje v hrvaščini, ker so obe šoli in strigovska župnija pod zagrebško nadškofijo. Pred dnevi je preiskavo na šafarski šoli vodil tudi sreski načelnik g. dr. Farčnik. Zanimi nas, kaj se bo iz vsega tega izcimilo. »Jutro« z dne 26. februarja.

— I Organizacije, ki med ljudstvom vzbujajo zasvoženje. »Politika« poroča iz govora slovenskega poslanca Gabrovška v finančnem odboru narodne skupščine, da je ta gospod govoril tudi o izvenšolskem delu učiteljstva v dravski banovini ter stavil zahtevo na pro-

za 1. razred, ki bo obsegal 30 tedenskih delovnih enot z vsemi potrebnimi ilustracijami, ki bodo razredniku prav dobrodošle. Načrt bo na 30 polah v okusni mapi. Cena je 25 din. V izogib poznejših reklamacij prosimo za prednaročila do 15. marca t. l., ker se bo naklada ravnala po istih. Poslužite se te ugodne prilike in nam javite naročilo z dopisnico na naslov Učiteljski dom v Mariboru.

— Propagandistično potovanje Jadranske straže po Sredozemskem morju. Nudi se najugodnejša in najcenejša prilika, da si človek ogleda tuji svet v srednjem Mediteranu. Jadranska straža priredi v dne od 26. junija do 11. julija t. l. krožno potovanje na največjem in najlepšem našem potniškem parobrodu »Kraljica Marija«, ki ima samo 1. razred. Vse kabine so nad vodno površino, povsod topla in hladna tekoča voda. Hrana štirikrat na dan. Na ladji kopalni bazen, lastna godba, zdravnik, brivnica in manikirna, kratka ves konfort. Cena, ki je vanjo všteta vožnja, kabina, prehrana na ladji, kopeli in naslonjač, se kreta med 3870 din in 5940 din. Razlika v ceni je po položaju in velikosti kabine. Izletna prog: Split—Malta—Tripolis—Biseria—Cannes—Monte Carlo—Napoli—Messina—Boka Kotorska—Dubrovnik—Split. — Prijave sprejema Oblastni odbor JS v Ljubljani, Tyrševa 1a/IV. Ob prijavi se plača četrtnina zneska, ostalo do 10. junija.

— Pibovec Leo: Pouk branja po globalni metodi. Tovariše prosim, naj nikar ne vračajo poslane jim brošure radi pomanjkanja kredita. Če sedaj ne morejo poslati denarja, naj ga pošljejo pa takrat, kadar ga bodo mogli.

— Poziv voditeljem mladinskih zborov. Ze pred leti smo zbirali podatke o mladinskih pevskih zbilih. Ti podatki so sedaj zastareli in ne ustrezajo faktičnemu stanju. Zato se obračamo na vse voditelje mladinskih zborov, da pošljejo Učiteljskemu pevskemu zboru naslednje podatke:

1. Ime kraja, v katerem ima zbor svoj sedež, ev. ime zbora.
2. Leto ustanovitve.
3. Število pevcev.
4. Ime pevovodje.
5. Kraje in število nastopov.
6. Nujne potrebe zbora.
7. Eventualni predlogi in nasveti.

Te podatke potrebujemo radi evidence in radi načrta kako pospešiti delovanje mladinskih zborov. Podatke je treba poslati na naslov Učiteljskega pevškega zbora »Emil Adamič« v Ljubljani, Francišanska ulica 6/I.

— Zdaj je čas, da si nabavite spomladanska oblačila. Poznana velemanufaktura A. E. Skaberne v Ljubljani, Mestni trg, je danes za Vas priložila lepo vabilo, s katerim Vas vabi, da si ogledate pravkar došlo zalogo blaga za pomlad in poletje. Priporočamo Vam, da si ogledate tudi krasne, moderno urejene izlozbe te trvdke. Naposled Vas opozarjamo na poseben oddelek za notranjo opremo. — Trvdka Skaberne ima tvorniško zalogo lino-leja, zavese, pregrinjali, blaga za pohištvo, preproge itd. — Interesentom izven Ljubljane pošilja trvdka rade volje vzorce.

— I »Naše pereče potrebe« je naslov članka, ki prinaša v »Edinosti« z dne 25. februarja tudi: Vso pažnjo zasluži predvsem na teh

toriših smotrno narodno obrambno delo, kateremu bi naj doprineslo glaven delež obmejno učiteljstvo. Učiteljska inteligenca bi naj bila v vsestranskem pogledu glavna nositeljica narodnega življenja. Ni več časa, da se še to delo v naprej pušča v nemar.

Naša gospodarska organizacija

Zadružnikom Učiteljske samopomoči

Uprava vam je zadnje dneve v mesecu februarju razposlala poštne položnice za nakazilo članskih prispevkov za 3 smrtne primere: 479—481. Umrli so: Wudler Peter — Celje, Ševnik Franjo — Fara pri Kočevju in Varl Ludvik — Poljčane. Samski člani nakazujejo po din 16—, zakonski pari pa po din 31—, Zamudniki naj poravnajo tudi vse zaostanke.

Učiteljska tiskarna

—t Knjižarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani priporoča naslednje zbirke knjig:

1. Zbirka za din 50—: Kunc: Veterinarska higiena in živinoreja. Oblak: Naša prasičjereja. Teržan: Kmetovalčev svetovalec. Wenko: Kmetijsko kokošarstvo. Wenko: Več dobre krme. Wenko: Sto pojasnil o umnem travništvu. Wester: Življenje čebel.
2. Zbirka za din 50—: Čermelj: Ljudska astronomija. Sadar: Lan in konoplja. Spiller: Planšarstvo.
3. Zbirka za din 20—: Brežnik: Klic Gorjancev. Jeran: Zastava v vetru. Winkler: Cesta čez Resje. Zupanc: Stari Hrk. Tovornik: Stara pravda. Wester: Življenje čebel.
4. Zbirka za din 3—: Zirovnik: Narodne pesmi za mladino, 3 zvezki.
5. Zbirka za din 1—: Marolt: Narodne himne in domorodne pesmi.
6. Zbirka za din 25—: Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Dimnik: Kralj Aleksander I. Flere: Babica pripoveduje. Korban: Vitomilova železnica. Kosem: Ej, prijatelj! Silihi: Nekoč je bilo jezero. Riha-Pilbil: Povest o svatbi kralja Jana.
7. Zbirka za din 30—: Zupan: Belokranjske pripovedke. Vaštetova: Mejaši. Milkovič: Pravljice iz gozda. Meško: Našim malim. Krasnohorska: Pripovedka o vetru. Karafiat-Bradač: Kresničice.
8. Zbirka za din 40—: Milkovič: Pravljice iz gozda. Korban: Iz mojih temnih dni. Lah: Češke pravljice. Flere: Slike iz živalstva. Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Erjavce: Kitajske narodne pripovedke. Anatol le Braz: Islandska velika noč. Flere: Pripovedne slovenske narodne pesmi.
9. Zbirka za din 50—: Suchy: Staroindijske basni. Rapč: Tisoč in ena noč. Brinar: Pohorske bajke. De Amicis: Srce.
10. Zbirka za din 100—: Erjavce-Flere: Zbrani spisi: Fran Erjavce, Franc Levstik, Matija Valjavec, Josip Stritar, Simon Jenko, Anton Martin Slomšek, Janko Kersnik. Slovenske pesnice in pisateljice.

—t **Važno sporočilo!** Knjižarna Učiteljske tiskarne dovoljuje cenjenemu učiteljstvu obročno odplačevanje knjig, ki jih pri njej naroči.

Mladinska mafica

—mm Sedma številka »Našega roda, ki je pravkar izšla, prinaša sledečo vsebino:

Tone Seliskar: ABC rudarskih šolarjev (konec); Anton Ingolič: Sirota (nadaljevanje); Georgij Rajčev: Irinkina dušica; Georgij Rajčev: Materina kletev; Pavel Kunaver: Slovanski meč; Zdravko Oevirk: Pesem o sreči; Albin Zalaznik: Življenje na Kitajskem; * * *: Ura; Tone Ljubič: Dobropoljske lutke; Vilim Kunst: Za tri dinarje elektrike (nadaljevanje); Slavko Hotko: Zgodba brez besed; Jože Zupančič: Pojdi, Minka! Zapri dur... Venceslav Winkler: Mlinar Fičafaj (pesem); Disney - Gaspari: Noctova barka (nadaljevanje); Leopold Pajk: Kaparji; Angela Vodetova: Kaj pa mi? * * *: Strah; Krastača; Lov; Drobne zanimivosti; Mladina piše; Uganke itd. — Številka je izredno bogato ilustrirana, saj prinaša samo ta zvezek nad 60 ilustracij, katere so prispevali: Evgen Rajčev, Fran Mihelič, Hinko Smrekar, Slavko Hotko, Oton Gaspari, Penčo Georgijev in drugi. — Na naslovni strani je slika: »Tri radovedne muce« od Alojzija Vizjaka.

—mm V 5. številki »Učitelja« je izšel v srbohrvaškem jeziku članek J. Ribičiča Slovenska mladinska književnost 1918.—1938., v katerem govori tudi o veliki važnosti Mladinske matice za razvoj mladinske književnosti.

—mm V članku »Naše mladinske revije« piše »Jutro« od 17. II. t. l. med drugim tudi tole: Tudi »Naš rod« stopa letos v jubilejno 10. leto. Med mladino si je v teh letih pridobil velik krog čitateljev, zlasti pod iniciativnim uredništvom Josipa Ribičiča. Urednik sam je s celo vrsto svojih mladinskih knjig najbolj čitan mladinski pisatelj in med otroci splošno priljubljen. »Naš rod« je danes naš najboljši mladinski list, prispevki so izpod peresa naših najboljših mladinskih pisateljev, krasijo ga pa ilustracije Pirnata, Smrekarja, Miheliča, Goloba in drugih. — Z uvodno povestjo je zastopana A. Ingolič, poleg njega se najpogosteje oglašajo v prozi Strniša, Bevk, Kunaver, Zupanc in dr., v poeziji pa J. Samec, Kunčič, Mara Tavčarjeva i. dr. — V zadnjih

številkah je zastopano tudi nekaj odlične bolgarske proze, saj je prav v tej naši bratski državi mladinska literatura na višku, in se v tem pogledu lahko marsikaj naučimo od nje.

—mm V februarjski številki »Mladinskega lista«, ki izhaja v Chicagu, so izšle kot ponatisi iz »Našega roda« »Uganke za cicibančke«, »Pesem o črvu« od Zdravka Oevirka in »Prosimo! Hvala!«

—mm »Ljubljanski zvon« prinaša v svoji dvojni letošnji številki ugodno oceno o Ribičičevem »Mihiu in Jakcu«, ki je izšel v ponatihu v Gorici.

—mm Glavna ekspedicija 7. številke »Našega roda« se je izvršila 28. februarja.

—mm Ker večbarvno slikanico »Dedek Miha« tiskarna ne more izvršiti do velike noči, izide za konec šolskega leta.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev Prihodnji pevski tečaj bo 24., 25. in 26. marca t. l. v prostorih Glasbene Matice v Ljubljani. Začetek tečaja bo 24. marca ob 10. uri dopoldne. Prvi dan bodo vaje od 10. do pol 13. ure in od pol 16. do 19. ure. Tečaj je obvezen za vse, tudi za one, ki se turneje ne nameravajo udeležiti. S seboj naj prinesejo člani in članice zaradi ponovnega fotografiranja koncertne obleke. — Tajništvo.

Šolski radio

—r XXI. Torek, 7. marca: »Od Ljubljane do Varne«. O vtisih s potovanja po Bolgariji, o bolgarskih krajih, ljudeh in njihovem življenju bo govorila gđc. Katarina Špur. II.—III.

Petek, 10. marca: Obisk v tovarni gumastih izdelkov »Semperit Kranja«. Dialog v obliki reportaže; vodi g. Mirko Demšar. Razpored: 1. V skladišču: Latex — gumijevo mleko — surovina za izdelavo gume. 2. Delovni odmor: Pridobivanje latexa in vrste latexa. 3. Laboratorij. 4. V posameznih oddelkih: gumijevo platno, gumijeve pete, žoge, galoše, gumijaste cevi itd. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, dne 5. marca ob 17. uri predavanje: Gospodarska navodila in tržna poročila.

Stanovska organizacija JUU Iz društev Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO ZA SREZ LENDAVA bo zborovalo v soboto dne 11. marca, ob 10. uri, v Belincih, in sicer v šoli. —Predaval bo tov. sreski šolski nadzornik Antauer. — Za odbor predsednik.

— JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO RADOVLJICA se bo udeležilo učiteljskega tabora, ki se bo vršil dne 11. marca 1939, ob 9. uri v filharmonični dvorani v Ljubljani.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU se bo dne 11. marca 1939. udeležilo učiteljskega tabora v Ljubljani. Članstvo se naproša, da se tabora v polnem številu udeleži in s tem dokaže svojo stanovsko zavest ob priliki jubileja naše organizacije.

— JUU SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA. Ker je 11. marca uradna učiteljska konferenca, se vrši društveno zborovanje šole 19. marca, in ne 11., kakor je bilo objavljeno. Ura in dnevni red ostaneta ista. — Pri zborovanju 6. februarja smo nabrali za češke begunce 450 din.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU bo zborovalo v soboto, dne 18. marca t. l., na državni ljudski poizkusni šoli Bežigrad v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Ob 8. uri hospitacija na poizkusni šoli Bežigrad. 2. Po hospitaciji kratka konferenca. 3. Kratko zborovanje z običajnim dnevnim redom. — Vsi tovariši, ki se nameravajo udeležiti tega zborovanja, se naprošajo, da javijo svojo udeležbo po dopisnici društvenemu tajniku najkasneje do 8. marca. — Odhod iz Novega mesta z vlakom ob 4.20. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU bo zborovalo 11. marca t. l. v Gornji Radgoni z začetkom ob pol 10. uri. Običajni dnevni red je izpolnjen s predavanjem šolskega svetnika, g. J. Krošla: Narodni in gospodarski vidiki in gospodinjske tre kmet-sko nadaljevalne šole. — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GOR. bo zborovalo v soboto, dne 11. marca 1939., ob pol 9. uri v dvorani ljudske univerze v Mariboru (Slomškov trg — Kazino poslopje) z običajnim dnevnim redom. — Ob 11. uri se bo vašilo istotam skupno zborovanje JUU društev Maribor, levi breg, in Sv. Lenart v Slov. gor., na katerem bo predaval tov. Julij Kontler o sodobnem čitalno-pisalnem pouku v elementarnem razredu. Sreski šumarski referent pa bo predaval o gozdarstvu (s filmom). K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LAŠKO. I. Po soglasnem sklepu našega zadnjega zborovanja se udeležimo 11. marca velikega učiteljskega tabora v Ljubljani, ki se vrši ob 9. uri v Filharmonični dvorani. Prosimo, da

se tabora udeležite v čim večjem številu, vsaj pa vsi tisti, ki ste glasovali za udeležbo. — II. Prosimo nujno, da vsi šolski upravitelji javite na naslov M. Pavčič, učitelj, Trbovlje, imena poverjenikov Mladinske matice. Tov. Pavčič, referent M. M. v našem društvu, bi rad — v svrhu poživljenja te akcije — stopil v stik z njimi! — III. Prosimo, da javijo šol. upravitelji predsedniku našega društva, če bodo naročili zemljevid našega sresa (stensk), ki ga izda U. T. za ceno din 180—, odnosno 220—. Prosimo, da se našemu pozivu — v vseh točkah — gotovo odzovete.

Odbor.

— JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG zboruje v soboto, dne 11. marca t. l. ob pol 10. uri dop. v dvorani Ljudske univerze v Mariboru, Slomškov trg. Razen običajnih točk bo na sporedu volitev skupščinskih delegatov, bolj točno situacijsko poročilo, dalje obravna najaktualnejših stanovskih, pedagoških in službenih zadev. Najbolj zanimiva točka pa bo predavanje tov. Josipa Kontlerja o sodobnem čitalno-pisalnem pouku v elementarnem razredu (z veliko tiskanico!). Vabimo k udeležbi (ob 11. uri) tudi vse mariborske mestne in okoliške tov. interese in naše zaslužne pedagoške delavce! — Po zborovanju bo po možnosti predaval o pogozdovanju g. inž. Miklavčič. — Ob pol 9. uri se naj isti dan istotam zberejo k seji člani upravnega in nadzornega odbora! Članarinski dolžniki — smo v tednih »spokorjenja« — storite svojo dolžnost! Pri tem zanimivem zborovanju pokažimo enkrat našo 100 odstotno udeležbo! — Predsednik.

Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠOSTANJU je zborovalo dne 12. februarja t. l. v Šostanju. Udeležba je znašala 86 %.

Takoj po otvoritvi je nastopil s svojim predavanjem »Pouk o elektriki v sodobni ljudski šoli« strokovni učitelj Kunst Vilim. V dvehurnem predavanju je s številnimi ponazorili in eksperimenti pokazal, kako lahko na preprost in cenjen način poučujemo mladino o razmeroma težkih in čisto zapletenih pojavih elektrike. V ta namen je pripeljal s seboj vsa ponazorila, ki jih je izdelal sam ali pa jih izdeluje skupno z učenci. Malo katero predavanje je do sedaj tako navdušilo članstvo, kakor ravno to. Sledili bi mu še in še, pa je žal ura prekinila njegova izvajanja, kar dokazuje, da si učiteljstvo želi sličnih predavanj in da je odbor pravilno razumel potrebe članstva, ko je stavil slične teme v svoj program. Njegovo kolekcijo učil je takoj odkupil ravnatelj meščanske šole v Zalcu, ki se je tudi udeležil predavanja.

Po debati so bili sprejeti sledeči sklepi: 1. Njegovo delo, ki je že pripravljeno za tisk v besedi in sliki, naj založi Učiteljska tiskarna, s tem bo učiteljstvo dobilo potreben in koristen priročnik.

2. Njegova učila naj založi isto tako Učiteljska tiskarna, da si bodo šole lahko oskrbele primerna in cenena učila.

3. Mladinska matica pa naj v razširjeni obliki in v samostojni publikaciji izda njegovo delo, ki izhaja v letošnjem letniku »Našega roda«. Služil naj bi kot priročnik za učence.

Pri vsem tem naj posreduje naša stanovska organizacija.

Za tem je predsednik podal poročilo o situaciji. Na osnovi tega so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Organizacija naj zastavi vse sile, da se prepreči ukinitve Učit. Samopomoči.

2. Društvo pristopi kot član k mariborski Pedagoški centrali.

3. Za poverjenika Mladinske matice je izvoljen tov. Kramer iz Velenja.

Soglasno in z ogorčenjem je bil sprejet predlog tovarišice Trobejeve, v katerem protestira proti nekulturnemu napadu na tovarišico Vodetovo in se priključujemo vsej kulturni javnosti z željo, da naj bi ostal ta primer ocene resnično osamljen v zgodovini slovenske kritike.

Mencej Martin, preds. Robinščak Sr., taj.

+ JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO RADOVLJICA je zborovalo dne 11. februarja 1939. v Lescah.

Navzočih 45 članov.

Po objavi dopisov je poročal tov. Jožko Serajnik v situacijskem poročilu o razmerah v naši organizaciji, napredovanju, predlogih za povišanje prejemkov, novih nastavitvah, dolgovih za »Popotnika« in »Slovenskega učitelja« in o dodeljenih tovariših, ki jim pripadajo dnevnice in potni stroški. Po poročilu o človekoljubnih ustanovah in akcijah za ukinitve pravilnika je članstvo sprejelo sklep, da učiteljstvo radovljiškega sresa, zbrano na svojem zborovanju v Lescah dne 11. februarja 1939., odobrava akcijo JUU za ohranitev človekoljubnih ustanov Samopomoči in poziva vodstvo, da vztraja v tem boju do upravičene zmage.

V svrhu izterjave dolgov za »Popotnika« in »Slovenskega učitelja« je bil sprejet pred-

log, da društvo zaprosi upravi obeh omenjenih pedagoških revij za točen seznam šol, ki še niso poravnale zaostalih dolgov. Seznama bo-sta predložena sreskemu načelnstvu.

Za referenta Mladinske matice je bil izvoljen tov. Vidovič Ivan.

Sledilo je predavanje ravnatelja Državnega osrednjega zavoda za žensko domačo obrt g. Boža Račiča iz Ljubljane o temi »O domačih obrti«. Predavatelj je v zanimivem in obširnem referatu seznanil zborovalce o postanku in razvoju vseh naših domačih obrti in o organizaciji in delovanju Državnega osrednjega zavoda v Ljubljani. Krasne izdelke v narodnem vezenju in čipke je predavatelj pokazal še s skioptičnimi slikami. Za izčrpano predavanje se je članstvo predavatelju toplo zahvalilo. Na predlog tov. Beblerja je sklenilo članstvo, da zaprosi društvo Drž. osrednji zavod za tri statve, na katerih se bodo tovariši(ce) učili tkanja.

Društvo se bo udeležilo v soboto, 11. marca, Učiteljskega tabora v Ljubljani.

Habič Anton, preds. Mlekuž Vlad., tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

—k Vrata v svobodo. V dobrovoljski knjižnici, katere 1. zvezek je izdala »Sreska organizacija Jugoslavije v Ljubljani« je priobčeno ob priliki 20-letnice Jugoslavije nad vse aktualno delo Rajka Pavlina »Vrata v svobodo«. 20 let je že minilo od tistih slavnih trenutkov, ko so se naši dobrovoljci zmagovito vračali v svojo domovino, vračali s polno zavestjo, da so doprinesli največje žrtve za svobodo lastne domovine. Javnost je že skoraj povsem pozabila ogromne zasluge dobrovoljcev, položene na oltar domovine, zato je prav, da se ji osveži spomin. V uvodu te knjižice čitamo, da je dobrovoljec dolžan ne-sebično delati in se žrtvovati ne le v vojnem času, temveč tudi v miru v duhu dobrovoljske požrtvovalnosti. Zato izdajajo dobrovoljski knjižico »Vrata v svobodo«, katere namen je, da v poljubni propagandni obliki seznanijo svoje rojake s pravo, nepotrjeno zgodovino težkega dela in žrtv naših najodličnejših ljudi za ostvareitev svobodne, srečne in velike domovine Jugoslavije, osvetljujejo pri tem posebno slovenski delež pri teh zmagovitih naporih — da bodo znali ceniti svobodo in darovane žrtve. — Knjižica je izšla v zelo veliki nakladi in zato je cena le 2 din, s poštnino 3 din. Delo, ki so ga naši dobrovoljci započeli s knjižo »Kladivarji Jugoslavije«, se bo nadaljevalo z Dobrovoljsko knjižnico. Priporočajte knjižico predvsem mladini, ki mora spoznati, da: Žrtev iz dobre volje je najmočnejša in najsvetejša!

—k Socialni problemi slovenske vasi. Socialno ekonomski institut v Ljubljani, ki izdaja revijo »Tehnika in gospodarstvo«, priznava zaradi razprav o najbolj perečih problemih Slovenije, je posvetil še posebno pozornost socialnim problemom slovenske vasi, ki jih obravnava v 2. in 3. številki zbirke študij. V 1. zvezku razpravlja dr. Ivo Pirc o »Asanaciji naselja« in pa o »Prehrani prebivalstva«. V 2. priobčuje Filip Uratnik referat »Poljedelsko delavstvo v Sloveniji« in Hrvoj Maister »Zaposelitev kmetijske prebivalstva«. V tej zbirki priobčenj referati so bili podani na kmetijski anketi, ki se je vršila v času od 29. maja do 3. junija 1938. v Ljubljani. Naglasiti je treba, da je v teh referatih zbrano nadvse dragoceno gradivo, ki osvetljuje slovensko vas z najrazličnejših vidikov njenih potreb in borb za obstanek. — Učiteljstvo, ki se prav v poslednjem času posveča z vso vnemo proučevanju našega podeželja, predvsem pa proučevanju razmer v katerih živi slovenska šolska mladina, bo našlo v novih dveh številkah »Zbirke študij« obilo dragocenega gradiva in tudi pripomočkov in napotkov pri svojem delu. Številčno obdelano in utemeljeno gradivo bo lahko marsikomu služilo pri novi anketi Učiteljskega pokreta. Cena 8 din vsakemu nad 120 strani obsegajočemu zvezku je tako minimalna, da jo bo zmogel vsakdo.

—k Victor Hugé: Izbor proze. Strani 100. Priredila S. Exel. Založila Knjižna založba tiskarne Merkur v Ljubljani. 10. zvezek »Male knjižnice«. Cena broš. 15 din, vez. 20 din. Prejeli smo deseti zvezek zbirke »Mala knjižnica«, ki je s tem končala prvo serijo. Iz te zbirke pripovednih spisov velikega francoskega pesnika Hugoja, ki jo je priredila prof. S. Exel in jo opremila tudi z uvodom in potrebnimi pripombami, stopa pred nas resnično velik predstavnik velikega naroda. — Izbor obsega 7 stviri in značilnih odlomkov: Pariz, Leto 1832., vrtnice, Pot navzdol, Mačke zaslišujejo miši, Temnica, Mali Gavroche. — »Mala knjižnica« je izdala že devet različnih leposlovnih in eno prirodoslovno knjigo. Vsak zvezek je samostojen in skrbno opremljen. — Ilustrirana in s skicami opremljena je izšla dr. B. Škerlja antropološka razprava »Človek« (nastanek in razvoj človeških ras). Cena zbirke 10 broš. zvezkov 120 din, vez. 180 din.

Tudi za učiteljstvo je

Zadruga državnih uslužbencev

za nabavo potrebščin v Ljubljani, (Nabavljalna zadruga) Vodnikov trg št. 5

Stanovska dolžnost vsega zavednega učiteljskega bi morala biti, da se včlani v to zadrugo in da kupuje v njej svoje potrebščine. Deleži po din 100—, vpisnina din 5—. Blago prvovrstno, poštežna točna, cene konkurenčne, ob koncu leta ristorno. — Vpišite se takoj! — Telefon št. 44-21

MENJALA BI SLUŽ. MESTO

na Blanci ob Savi z mestom ob progi Dobova—Zidani most, Ljubljana—Poljčane ali na dolenski progi. Dopisi na upravo »Učit. tovariša«.